

**HOZIRGI KUNDA CHET TILINI O'QITISHDA YUZAGA
KELAYOTGAN MUAMMOLAR VA ULARNI ANIQLASH, YANGI
METODLARNI QO'LLASH.**

Talaba: Sunnatullayeva Mohinabonu

Quadratilla qizi Xorijiy til va adabiyot

1-fakulteti 2214 - guruh talabasi.

Ilmiy rahbar: Jo'rayev G'anisher.

Chet tillarini o'qitish jarayonida yuzaga keluvchi muammolar va ularning yechimlari.

Ushbu maqolada Chet tilini o'qitish jarayonida yuzaga keluvchi muommolar va ularning yechimlari haqida yoritilgan.

Kalit so'zlar: intellektual faoliyat; o'quv, axborot, o'yin, modellash, dizayn va tahliliy funktsiyalar.

This article describes the problems that arise in the process of teaching a foreign language and their solutions.

Keywords: intellectual activity: learning, information, game, modeling, design and analytical functions.

Kirish.

Chet tillarini o'rganish juda ko'p vaqt talab qiladigan va qimmatga tushadigan jarayondir. Shu sababli, ma'lum bir chet tilini o'zlashtirmoqchi bo'lgan har bir kishi o'quv natijalari umid va investitsiyalarni oqlashiga intilishi kerak. Istalgan natijaga erishish uchun o'quv jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan qiyinchiliklarni oldindan ko'rib chiqishga arziydi. Bu fakt ushbu ishning dolzarbligi va amaliy foydaliligini tushuntiradi. Yu.V.Kobenko, A.K.Stolyarova, E.S.Ryabova “Chet tillarini o'rganish: muammolar va adashishlar”, V.A.Artemov “Chet tilini o'qitish psixologiyasi”, T.D.Auerbax “Chet tilini nima uchun va qanday o'rganish kerak” kabi tadqiqotchilar. , M. B. Ergasheva, X. R. Xoliqova “Chet tilini o'rganish: muammolar va istiqbollar” orqali buni anglab yetishimiz mumkin.

Keyinchalik muhokama qilinadigan muammolar amaliy xarakterga ega bo'lib, bu ishning afzalligi hisoblanadi. Ular chet tillarini o'rgatish jarayonida eng ko'p uchraydigan haqiqiy muammoli zaminga asoslanadi. Hozirgi vaqtda chet tillarini o'rganishning ko'plab usullari, ko'plab usullari mavjud, ammo bunday "oddiy" texnologiyalar oddiy odamga mos keladimi? Masalan, filmlarni asl nusxada tomosha qilish, xorijiy tildagi muayyan musiqiy kompozitsiyalarni tinglash - bu yondashuv samaralimi? Bu, albatta, noaniq fikrga ega bo'lgan afsonadir. Buni batafsilroq ko'rib chiqishga arziydi.

Tadqiqotimiz mavzusi chet tilini o'qitish jarayonida yuzaga keluvchi muommolar va ularning yechimlari .

Tadqiqot ob'ekti chet tilini o'qitish jarayonida yuzaga keluvchi muommolar va ularning yechimlari yoritish.

Tadqiqot usullari:

- nazariy va analitik (uslubiy adabiyotlar tahlili);
- umumiy didaktik (o'quv va uslubiy adabiyotlarni tahlil qilish).

ADABIETLAR TAHLILI VA METODOLOGIM.

Til - bu madaniyat, ya'ni, madaniy bilimlar til o'rganish jarayonida autentik til materiallari orqali uzatiladi.

Har bir dars bitta diqqat markazida bo'lishi kerak, talabalar bitta darsda o'quv mazmunining alohida birligini o'rganishlari kerak. Grammatika, lug'at kabi, qat'iy mantiqiy ketma-ketlikda o'lchangan qismlarda o'qitiladi: har bir keyingi dars allaqachon mavjud zaxirani oshirishi kerak.

O'quv jarayonida nutq faoliyatining barcha to'rt turi bir vaqtning o'zida ishtirok etishi kerak. O'quv materiali uzoq dialoglarda, so'ngra savol-javob ko'rinishidagi mashqlarda taqdim etiladi. Qoida tariqasida, ushbu usulni o'rganish uchun taklif qilingan matnlar o'rganilayotgan til mamlakati madaniyati haqida yaxshi tasavvur beradi. Biroq, o'qituvchining roli o'quvchilarning bir-birlari bilan bevosita muloqot qilish holatlarida o'rganilayotgan materialdan ijodiy foydalanish imkoniyatini cheklaydi.

To'liq jismoniy reaksiya usuli. Ushbu usul ikkita asosiy shartga asoslanadi. Birinchidan, chet el og'zaki nutqini idrok etish ko'nikmalari yosh bolalarda bo'lgani kabi barcha boshqa ko'nikmalarning rivojlanishidan oldin bo'lishi kerak.

Ikkinchidan, dars tili odatda vaziyatni "bu yerda va hozir" tasvirlaydigan tushunchalar va o'rganilayotgan tilda oson tushuntiriladigan misollar bilan chegaralanadi. O'quvchilar o'zlarini bunga tayyor ekanliklarini his qilmaguncha hech qachon gapirishga majburlanmasliklari kerak.

Usul o'qish va yozishni o'rgatish uchun mo'ljallanmagan va bu usul bilan o'rgatishda erishilgan til kundalik muloqotning tabiiy tili emas. Ta'limning maqsadi talabalarning chet tilini o'rtacha bilish darajasiga erishishdir. O'qituvchi hech qachon o'quvchilarning e'tiborini nutq xatolariga qaratmaydi, chunki bu nutq ko'nikmalarining rivojlanishini sekinlashtirishi mumkin, deb hisoblashadi. Erta mahsuldorlik davri talabalarning passiv so'z boyligi 500 ga yaqin lug'at birligiga etgan paytdan boshlanadi.

Pedagogika nuqtai nazaridan ta'linga innovatsion yondashuvning asosiy tarkibiy qismlari faoliyat yondashuvidir. Ushbu yondashuv shaxsning faoliyati va rivojlanishi, shuningdek, o'quvchilarning shaxslararo munosabatlari ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan faoliyatning maqsadlari, mazmuni va vazifalari bilan bog'liq degan g'oyaga asoslanadi.

Faol o'rganish. Talaba real hayotda muammoli vaziyatlarni hal qilish zarurati bilan tobora ko'proq duch kelayotganiga asoslanadi. Bu usul shaxsning rivojlanishini, o'zini o'zi tashkil etishini, o'zini o'zi rivojlantirishni tashkil etishga qaratilgan. Asosiy tamoyil - o'quvchi o'z bilimini yaratuvchisidir. Chet tilini o'qitishning hozirgi bosqichida, albatta, faol o'rganish ustuvor vazifa hisoblanadi. Zero, o'quv-idrok faoliyatini samarali boshqarish faqat o'quvchilarning faol aqliy faoliyatiga asoslangan taqdirdagina mumkin bo'ladi.

Maktabda innovatsion texnologiyalardan foydalangan holda chet tilini o'qitish kognitiv, ijobiy, hissiy, motivatsion, optimistik, texnologik kabi bir qator psixologik yondashuvlarni joriy qilishni o'z ichiga oladi. Bu yondashuvlarning barchasi

talabaning shaxsiyatiga qaratilgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Bugungi kunda Internet texnologiyalaridan foydalanish istiqbollari ancha keng bo'lishi mumkin:

Ingliz tilida so'zlashuvchi mamlakatlar rezidentlari bilan elektron pochta orqali yozishmalar;

Xalqaro Internet-konferentsiyalar, seminarlar va shu kabi boshqa tarmoq loyihalarida ishtirok etish;

Tarmoqda saytlar va taqdimotlarni yaratish va joylashtirish - ular o'qituvchi va talaba tomonidan birgalikda yaratilishi mumkin. Bundan tashqari, turli mamlakatlar o'qituvchilari o'rtasida taqdimot almashish imkoniyati mavjud.

Pedagogik tajriba shuni ko'rsatadiki, Internet resurslarini yaratish bo'yicha ish o'zining yangiligi, dolzarbligi va ijodkorligi bilan talabalar uchun qiziqarli. Kichik guruhlarda o'quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish har bir bolaga o'z faolligini ko'rsatishga imkon beradi.

Ammo shuni ta'kidlash kerakki, axborot texnologiyalari, Internet texnologiyalari kognitiv jarayonda chet tilini o'rganish jarayonida talabalarning motivatsiyasi va mustaqilligini oshirish uchun hech qanday davo emas. Maksimal samaraga erishish uchun o'quv jarayonida keng ko'lamli innovatsion, shu jumladan, albatta, turli xil media-ta'lim texnologiyalaridan foydalanish kerak.

Til portfeli maktablarda chet tilini o'rgatishning istiqbolli vositalaridan biri sifatida. Zamonaviy sharoitda til portfeli bu chet tilini o'zlashtirishda talabaning o'quv faoliyatining u yoki bu tajribasini, natijasini ifodalovchi ishchi materiallar to'plami sifatida aniqlanadi. Bunday to'plam/materiallar to'plami talaba va o'qituvchiga til portfelida taqdim etilgan o'quv faoliyati natijalariga asoslanib, o'quv ishlarining hajmini va talabaning ta'lim sohasidagi yutuqlari doirasini tahlil qilish va baholash imkonini beradi. til va chet tillari madaniyati. Chet tilini bilish darajasini o'z-o'zini baholash vositasini yaratish g'oyasi birinchi marta Shveytsariyada 10 yildan ko'proq vaqt oldin paydo bo'lgan. Hozirgi vaqtda Yevropa

Kengashi qoshida Akkreditatsiya qo'mitasi tashkil etilgan bo'lib, u yerda til portfellari loyihalari yuboriladi, ular qo'shimcha baholanadi va muhokama qilinadi, shuningdek akkreditatsiya qilinadi. Til portfeli bilan ishlashning maqsadi va shakllari har xil bo'lishi mumkin. O'zining kontseptual mohiyatiga ko'ra, til portfeli deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslasha oladigan moslashuvchan o'rganish vositasidir. Til portfelinig, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabaning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabaning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslashtirilishi mumkin.

Til portfelinig, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabaning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabaning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslashtirilishi mumkin. Til portfelinig, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabaning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabaning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. Muayyan vaziyatda talabaning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. Muayyan vaziyatda talabaning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish

bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi.

Chet tilini o'qitish usullarini ishlab chiqish, takomillashtirish, optimallashtirish vazifasi har doim rus ta'limining dolzarb muammolaridan biri bo'lib kelgan. Ushbu sohada olib borilgan pedagogik ishlar shuni ko'rsatdiki, bugungi kunda maktabda chet tillarini innovatsion komponentsiz o'qitish mumkin emas. Xorijiy tilni o'qitish maqsadlariga qo'yiladigan zamonaviy talablar nuqtai nazaridan "o'qituvchi-shogird" sxemasidan yaqin hamkorlikda talabaga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasiga o'tayotgan talabaning ham, o'qituvchining ham maqomi o'zgarmoqda.

Xulosa.

Chet tilini o'rganish murakkab va ko'p qirrali jarayon hisoblanadi. Shunga qaramay bugungi kunda ko'pgina yoshlar o'rtasida til o'rganishga qiziqish ortib bormoqda. O'quvchilar bu jarayonda bir nechta muammolarga duch kelishadi. Bunda zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida chet tili bilan ona tilini taqqoslab o'rgatish usuli qo'l keladi. Bundan tashqari, metodikalar ham muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, kommunikativ didaktika metodini qo'llash jarayonida pedagogning madaniyatlararo muloqotni shakllantirish metodi ham shakllanadi. Chet tilini o'rgatish jarayonini samarali tashkil etish uchun zamonaviy pedagogik axborot -- kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan bilimlarni puxta egallash zamon talabidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan rivojlanish" mavzusida murojaat. Toshkent-2012.
2. M. R. Otaboyeva. Chet tilini o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanish / M. R. Otabo. — Matn: bevosita, elektron // Yosh olim. - 2017. - No 4,2 (138,2). - 36-37-betlar. —
3. URL: <https://moluch.ru/archive/138/39058/> N. Q Xatamova, M.N.Mirzayeva. "Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan interfaol usullar" (uslubiy qo'llanma), Navoiy, 2006, 40 bet.
4. M. Xoldorova, N. Fayziyeva, F. Rixsittilayeva. "Chet tilini o'qitishda yordamchi vositalardan foydalanish". Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2005.

5. O'.Hoshimov, I.Yoqubov. "Ingliz tili o'qitish metodikasi" (o'quv qo'llanma) Toshkent: "Sharq" nashriyoti, 2003
6. Хакимбаева, Озода Каландаровна. "Картина мира и языковая ментальность." Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences 2.Special Issue 20 (2022): 740-745.
7. Hakimbayeva, O. K., and Ozod Mardonov. "TILSHUNOSLIKDA SIYOSIY DISKURS TUSHUNCHASI." Новости образования: исследование в XXI веке 1.6 (2023): 1044-1046.